እቲ ኣዝዩ መርዛም ቃንጥሻ ኣብ ሸውደን!

!

- ምስ ኣብዚ እትርእየን ዘሎኻ ቃንጥሻታት ኣይትጠቀም!
- እተን ኣቐዲምካ እትፈልጠን ዓይነት ቃንጥሻታት ጥራይ ተጠቀም!
- ፈጺምካ አይትጥዓመን! ዋላ እተን መርዛማት ቃንጥሻታት ምቁራት እየን!
- ዓበይትን ምስ ቃንጥሻ ጽቡቕ ሌላ ዘለዎም ሰባት ጥራይ ነተን ቃንጥሻታት የጽርዩወን!
- ብዛዕባ ቓንጥሻታት ዝነግሩ እዋናዊ መጽሓፍቲ ይሃሉውኻ!

ፍላይ ኣጋሪክ

ኣማኒታ ሙስካሪያ *Amanita muscaria*

ካብ 10-25 ሴ.ሜ. ዝምግፍሑ ቖቢዕ ኣለዎ። ናይቲ ቆቢዕ ሕብሪ ድማ ብርህ ዝበለ ቀይሕ ወይ ድማ ናብ ኣራንሾኒ ዝኸደ ሃሳስ ቀይሕ ክኸውን ይኽእል እዩ። እቶም ትንኲዕ ጻዓዱ እዮም። ኣብቲ ጉንዲ ድማ ገፊሕ ቖለቤት ክህልዎ ኸሎ፤ እቲ ታሕታዋይ ክፋል ናይቲ ጉንዲ ድማ ሕብጥ ዝበለ እዩ። ኣቘጽልቶም ኣብ ቀውዒ ኣብ ዝረግፉን ኮኖኣዊ ዝቅርጾም ፍረ ኣብ ዘፍርዮ ኣግራብ (ጽሕዲ) ኣብ ዝርከቦ ጫካ ይቦቕሉ።

Brun flugsvamp

ኣማኒታ ሬጋሊስ *Amanita muscaria var. regalis*

ካብ ቡናዊ ናብ ብጫው ዝበለ ቡናዊ ዝሕብሩ ቖቢዕ ዝውንን ኮይኑ ካብ 10-20 ሴ.ሜ ግፍሒ ኣለዎ። ከምኡውን ናብ ቢጫ ዝኽደ ጻዕዳ ትንኲዕ ኣለዎ። እቲ ጉንዲ ድማ ንጹር ቖለቤት ክህልዎ ኸሎ ታሕታዋይ ክፋል ናይቲ ጉንዲ ድማ ሕብጥ ዝበለ እዩ። ኣብ ኮኖኣዊ ፍረ ኣብ ዘለዎ ዓበይቲ ገረብ (ጽሕዲ) ኣብ ዝርከቦ ጫካ ይቦቁል።

እዞም ኣቐዲምና ዝጠቐስናየን ሰለስተ ዓሌታት ቃንጥሻ ኣብ ቆቢያም ትንኲዕ ኣለዎም። እንተኾነ ግን አዚ ትንኲዕ እዚ ብቐሊሉ ዝረግፍን ኣዝዩ ንእሽቶይ ወይ ድማ ዋላ ሓደ ከይገደፈ ክረግፍ ይኽእል እዩ።

ፓንተርን መሽሩም

ኣማኒታ ፓምተሪና *Amanita pantherina*

ካብ 5-12 ሴ.ሜ ዝምግፍሑ ቖቢዕን ቡናዊ ዝዓብለሎ ነጠብጣብ ሕብሪ ኣለዎ። ጻዕዳ ትንኲዕ ዝወነነ ኾይኑ ኣብቲ ጉንዲ ድማ ኹሉ ጊዜ ቖለቤት የብሉን። ታሕታዋይ ክፋል ናይቲ ጉንዲ ሕብጥ ዝበለ እዩ። ኣቘጽልቶም ኣብ ቖውዒ ኣብ ዝረግፉ ኣግራብ ኣብ ዝርከበሉ ቦታትን ሓደ ሓድ ግዜ ድማ ኮኖኣዊ ቅርጺ ዘለዎ ፍረ ኣብ ዘፍርዩ ኣበይት ጽሕድታት ይቦቁል።

ሳዕቤንን ምልክታትን ናይቲ መርዚ

እዞም ኣቐዲምና ዝጠቐስናየን ዓሌት ቃንጥሻታት ኩሎም ንናይ ስርዓተ መትኒ ዘጥቅዕ መርዚ ኣለዎም። ጽርውርው ምባል፣ ምድንጋር፣ ጨንቀት፣ ምፍዛዝን ናይ ጭዋዳታት ምጭባጥውን ክረአ ይኽእል እዩ። ኣብ ገለ እዋናት ውን ናይ ሕማም ስምዒታትን ተምላስን ይረአ።

ብዛዕባ ቃንጥሻታት ዝያዳ ሓበሬታ ከመይ ምርካብ ትኽእል?

- ብዛዕባ ቃንጥሻታት ኣብ ዝወሃብ ኮርስታትን ሓጸርቲ መላለይታትን ተሳተፍ። ናይ ትምህርቲማሕበራትን ናይ ቃንጥሻ ትካላትን ትምህርታትን ሓጸርቲ መላለይታት የዳልው አዮም።
- ኣገደስቲ መርበብ ሓበሬታት፡- **www.svampkonsulent.se** • **www.svampguiden.com**

112 ህጹጽ ናይ ምምራዝ ሓደጋ ምስ ዘጋጥምን ከመኡውን ብዛዕባ መርዚ ሓበሬታ ንምርካብ ኣብ መስመር ቴሌፎን 112 ደውሉ (ናይ 24-ሰዓታት ኣገልግሎት)። ቕልል ዝበለ ሓደጋ ምስ ዘጋጥም ብመስመር 010-456 6700 ደውሉ። **www.gic.se**

ዲስትሮዪንግ ኤንጅል

ኣማኒታ ቪሮሳ *Amanita virosa*

ብምሉኡ እቲ ቃንጥሻ ጻዕዳ እዩ። እቲ ቆቢዕ 5-12 ሴ.ሜ ስፍሓት ኣለዎ። ዝብዝሕ ግዜ እቲ ጉንዲ ቖለቤት ክህልዎ ከሎ ሓደ ሓደ እዋን ግን ከይህልዎ ይኽእል እዩ። ኣጸቢቖም ነኣሽቱ ኸለው ድማ እንቋቑሖ ይመስሉ። ታሕታዋይ ክፋል ናይት ጉንዲ ኣብ ኣዝዩ ሉስሉስ መሬት ተቐቢሩ ዝርከብ ሓባጥ እዩ። ዲስትሮዪንግ ኤንጅል ኣብ ኣዝዩ ሉስሉስን መሬትን ናይ ጽሕዲ ጫካታትን ኣግራባትን ይበቁል።

ሳዕቤናትን ምልክታትን ናይቲ መርዚ

እቲ መርዚ ንጸላም ከብዲ የጥቅዕ። በዘን ምልክታት ድማ ይስነ ቖጢን ማይ ዝመስል ውጽኣት ናይ ሕማም ስምዒታትን ነቲ ቃንጥሻ ምስ ተመገብካ ድሕሪ ነዊሕ ሰዓታት ዝጅምር ተምላስን። ኣብ ጸላም ከብዲ ከቢድ ሽግር ክፈጥር ይኽእል እዩ። በዚ መርዚ ምምራዝ ክሳብ ኣብ ሞት ከብጽሕ ይኽእል አዩ።

ዴዝ ካብ

ኣማኒታ ፋሎዲስ *Amanita phalloides*

ካብ 5-12 ሴ.ሜ ስፍሓት ዝውንን ኮይኑ ኣብ ሕብሩውን ኣዝዩ ብዙሕ ዝኾነ ፍልልይ ኣለዎ ገሊኡ ውጹእ ጻዕዳ ገሊኡ ድማ ውጹእ ቀጠልያ ወይ ድማ ሓሙኽሽታይ ከምኡውን ብርህ ዘበለ ቡናዊ ነጠብጣብ ክኽውን ይኽእል እዩ። መተንፈሲኡ ድማ ጻዕዳ እዩ። እቲ ጉንዲ ድማ ኩል ግዜ ኣይኹን ደኣ እምበር ቖጢን ቖለቤት ኣለዎ። ታሕታዋይ ክፋል ናይቲ ጉንዲ ሓባጥ እዩ። ዴዝ ካብ ኣቑጸልቶም ኣብ ቖውዒ ኣብ ዝረግፉ ኣግራብ ኣብ ዘለዎ ቦታን ፍረኦም ኮኖኣዊ ቕርጺ ኣብ ዘለዎም ኣግራብ (ጽሕድታት) ኣብ ሓደ ኣብ ዝርከቡሉ ቦታታትን ሽኻታት ኣብ ዘለዎ ይበቁል።

ሳዕቤናት ናይቲ መርዚን ምልክታቱን

ምስ ዲስትሮይንግ ኤንጅል ሓደ ዓይነት መርዚ ኣለዎ። ምልክቱውን ሓደ ዓይነት ኮይኑ ልክዕ ከምኡ ቖታሊ እዩ – ኣብ ላዕሊ ተጠቒሱ ዘሎ ተመልከት!

ዴድሊ ዌብካብ

ቆርቲናሪዮስ ሬቡለስ ሲ. ስፔሲኦሲሲሙስ *Cortinarius rubellus (C. speciosissimus)*

ካብ 4-8 ሴ.ሜ ዝስፍሓቱ ቆቢዕ ዝውንን ኮይኑ ብምሉኡ እቲ ቃንጥሻ ናብ ቀይሕ ዝኸደ ቡናዊ ወይ ድማ ብጫው ዝበለ ቡናዊ ሕብሪ ኣለዎ። ቕርጺ ናይቲ ቆቢዕ ድማ ካብ ጸፊሕ ክቢ ተበጊሱ ነጥቢ ክሳዕ ዝበጽሕ እናደየበ ዝኸይድ(ኮኖኣዊ) ኮይኑ ኹሉ ግዜ ግን ኸምኡ ከይኸውን ይኸእል አዩ። ኣብ ሉስሉስ ዝኾነ ናይ ጽሕዲ ጫካታትን ኣብ ገምገም ባሕሪ ኣብ ዝርከብ ኣግራብ ይበቁል። (ፉል’ስ ዌብካብ) *(C. orellanus)*
ተመሳሳሊ ዓሌት ኮይኑ ሓደ ዓይነት መርዚ ይውንን። ኣቑጽልቶም ኣብ ቀውዒ ኣብ ዘረግፉ ኣግራባዊ ቦታን ናይ ኣውሊዕን ፉልን ዛፍ ኣብ ዝርከቡሉ ይበቁል።

ሳዕቤንን ምልክትን ናይቶ መርዚ

እቲ መርዚ ንኹሊት ዘጥቅዕ ኮይኑ ምሉአ ብምሉእ ከእንወን ይኸእል እዩ። አቲ ምልክታት ድማ ቖልጢፉ ዘይኮነ ድሕሪ ሓያሎ መዓልታት ነቲ ቃንጥሻ ምምጋብካ እዩ ዝረአ። እቲ ምልክታት ድማ ነዞም ዝስዕቡ የካትት፤ ጽምኢ፣ ናይ ጨዋዳታት ቃንዛ፣ መጠን ሽንቲ ማይ ምውሳኽ ወይ ድማ ምንካይ። በዚ መርዚ ምምራዝ፤ ናይ ነዊሕ እዋን ዝወስድ ናይ ደም ምጽራይ ሕክምና፣ ከምኡ’ውን ኹሊት ምቕያር ዘድልየሉ ኩነታት ከኸትል ይኽእል።

ፎልስ ሞሬል

ጋይሮሚታራ ኢስኩለንታ *Gyromitra esculenta*

ፎልስ ሞሬል ፍጹም ፍሉይ ምስ ዝኾነ ዓሌት እዩ ዝምደብ። ካብ 4-12 ሴ.ሜ ዝምግፍሑ ቆቢዕ ከምኡ ድማ ቡናዊ ሕብርን ናይ ሓንጎል ቕርጺ ዘለዎ እዩ። እቲ ጉንዲ ድማ ብርህ ዝበለ ሓምኹሽታይ። ቡናዊ። ወይ ድማ ሃሳስ ሊላዊ ነጠብጣብ ክኽውን ይኸእል። ፎልስ ሞሬል ኣብ ጽድያ ካብ ሚያዝያ ክሳብ ጉንዶም ኣቑጽልቲ ክሳብ ዘውጽእ ዝብዝሐ ግዜ ድማ ኣብ ኣግራብን መንገድታትን ነዊሕ ሱር ኣብ ዘይብለን ካብ ዝወደቑ ኣግራብ ብታሕቲ ዝጨብጨቡ ኣታኽልታት ይበቕሉ።

ሳዕቤናት ናይቲ መርዚን ምልክታቱን

ሳዕቤን ናይቲ መርዚ እዚ ድማ ንስርዓተ መትኒ ክርብሽን ንዋህዮታት ደምን ጸላም ከብዲ ከጥቅዕ ይኽእል። ምልክታቱ ድማ ጽርውርው ምባል፣ ነገራት ክልተ ኮይኖም ይረኣዩኻ፣ ኮልታፍ ኣዘራርባ ናይ ሕማም ስምዒታትን ቕርጸትን ካብተን ክረኣያ ዝኽእላ ምልክታት እየን።

Giftinformationscentralen
SWEDISH POISONS INFORMATION CENTRE

እዚ ፋንፍሌት እዚ ብምትሕግጋዝ ማእከል ሓበሬታት መርዚ ሽውደንን ማሕበር ኣማኸርቲ ቃንጢሻታት ሽውደን ዝተጠናቐረ እዩ ስእሊ፦ ሚሼል ኪሪኮርቭ Michael Krikorev